REGULAMENTUL SPECIFIC PRIVIND ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA Competiției Europene de Statistică – etapa națională (Olimpiada Națională de Statistică)

Prezentul regulament este stabilit în baza Protocolului de colaborare dintre Institutul Național de Statistică și Ministerul Educației și Cercetării nr. 15449/13.08.2024, respectiv 12668/11.09.2024.

1. Obiective

Obiectivele generale ale Olimpiadei Naționale de Statistică (ONS) sunt:

- să stimuleze curiozitatea și interesul pentru statistică în rândul elevilor;
- să încurajeze profesorii să utilizeze noi resurse și instrumente pentru predarea statisticii, prin promovarea utilizării datelor reale și accentuarea aplicării statisticii în analiza de date utilizând surse oficiale;
- să conștientizeze elevii și profesorii asupra rolului și implicațiilor statisticii în diverse aspecte ale societății;
- să promoveze munca în echipă și colaborarea, pentru atingerea unor obiective comune;
- să stimuleze performanța elevilor prin crearea unui cadru competițional, inclusiv cu recunoaștere națională și internațională.

ONS are ca organizatori Institutul Național de Statistică (INS) și Ministerul Educației și Cercetării(MEC).

2. Participare

Participarea la etapa națională a Olimpiadei Naționale de Statistică este deschisă tuturor elevilor din clasele a IX-a – a XII-a, care studiază la orice unitate de învățământ recunoscută oficial în România.

Un elev se poate înscrie într-o singură echipă formată din 2 până la 3 membri.

Participarea fiecărei echipe va avea loc la una dintre cele două categorii:

- *Categoria A Seniori*: elevii din clasele a XI-a și/sau a XII-a din sistemul național de învățământ
- *Categoria B Juniori*: Elevii din clasele a IX-a și/sau a X-a din sistemul național de învățământ

Toți elevii dintr-o echipă trebuie să aparțină aceleiași unități de învățământ și aceleiași categorii.

Un elev nu are voie să participe în mai mult de o echipă.

Nu există limitare a numărului de participanți și al echipelor din aceeași unitate de învățământ și nici a numărului de echipe coordonate de același profesor.

Fiecare echipă trebuie să aibă un profesor coordonator din aceeași unitate de învățământ, prin intermediul căruia se face înscrierea în competiție.

Profesorul coordonator are roluri precum:

- coordonarea și comunicarea cu organizatorii competiției;
- organizarea și supravegherea activității echipei/echipelor sale.

3. Înregistrarea echipelor în competiție

Coordonatorii echipelor care doresc să participe la Olimpiada Națională de Statistică trebuie să înregistreze echipele on-line, pe **platforma dedicată acestei competiții** și anume:
https://www.statscompetition.eu/esc_RO/reg_index.do?L=18 .

Înregistrarea echipelor este completă dacă se răspunde la toate solicitările din formular și se respectă termenul de înscriere. Coordonatorii pot solicita clarificări sau pot trimite întrebări pe e-mail la adresa competitia@insse.ro.

După caz, alte precizări privind înregistrarea echipelor, organizarea și desfășurarea competiției vor fi disponibile pe site-ul INS.

4. Etapele competiției

Echipele înscrise la a ONS vor trebui să susțină două testări, echivalente cu etapa județeană și națională a ONS. Echipele care susțin ambele testări și obțin punctaj corespunzător vor fi finaliștii Olimpiadei.

Pentru etapele competiției, elaborarea testelor se va realiza prin raportare la programa de concurs, defalcată pe cele două categorii (Seniori/Juniori), conform Ghidului care este anexă la prezentul Regulament.

Prima testare, echivalentă cu etapa județeană, constă în completarea unui formular web format din trei seturi cu întrebări/itemi de tip grilă. Fiecare întrebare va avea 4 răspunsuri posibile, dintre care doar unul va fi opțiunea corectă.

A doua testare, echivalentă cu etapa națională:

- Pentru categoria A Seniori: constă într-o prezentare salvată ca fișier .pdf și care trebuie încărcată conform cerințelor de mai jos, **pe platforma dedicată competiției.**
- Pentru categoria B Juniori: constă în realizarea unui Comunicat de presă salvat ca fișier .pdf și care trebuie încărcat conform cerințelor de mai jos, **pe platforma dedicată competiției.**

Elevii vor răspunde on-line în platforma pusă la dispoziție de organizatori în cazul ambelor testări.

Prima testare constă în:

a) Test de cunoștințe de bază

Scopul este de a răspunde la 10 întrebări/itemi care verifică nivelul de înțelegere a conceptelor statistice de bază, interpretarea graficelor, probabilități etc.

Pentru fiecare categorie (Juniori/Seniori) va fi pregătită câte o serie de întrebări cu diferite grade de dificultate.

b) Testul de utilizare a surselor de date statistice oficiale

Scopul este de a răspunde la 10 întrebări/itemi despre diverse date statistice. Acest lucru va necesita accesarea și navigarea pe site-ul Institutului Național de Statistică România, https://insse.ro/cms/

Anual se va publica în Ghidul specific lista publicațiilor statistice selecționate.

c) Test de interpretare a rapoartelor statistice

Scopul este de a răspunde la 10 întrebări cu interpretare date/ date dintr-o publicație Eurostat. Acest lucru va necesita accesarea și navigarea pe site-ul Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat. Limba publicației este limba engleză, dar întrebările/itemii și opțiunile de răspuns vor fi în limba română.

Anual se va anunța în Ghidul specific publicația selectată.

A doua testare pentru categoria A Seniori constă în:

Prezentarea rezultatelor unei cercetări statistice

În această etapă, echipele vor trebui să pregătească o prezentare în urma analizei unui set de date în format Excel care va fi încărcat de organizatori și accesibil în platforma dedicată și pe site-ul INS în secțiunea dedicată competiției. Setul de date va fi cuprinzător și va permite explorarea diferitelor aspecte și caracteristici ale informațiilor, conform specificațiilor organizatorilor.

Testarea a doua va consta într-o prezentare salvată ca fișier .pdf și va cuprinde următoarele secțiuni:

- Prezentare echipă;
- Obiectivele analizei și premise;
- Metoda de lucru: instrumente utilizate, tehnici de analiză a informațiilor etc.;
- Rezultatele cercetării: tabele, grafice, rezultatele analizei, etc.;
- Concluzii.

Primul slide al prezentării va cuprinde obligatoriu numele echipei, numele elevilor membri ai echipei, numele profesorului coordonator, numele unității de învățământ, localitatea și județul/sectorul și categoria la care participă echipa.
Prezentarea PowerPoint salvată în format .pdf va avea un număr maxim total de 10 slide-uri (inclusiv slide-ul inițial cu informații despre echipă). Fișierul .pdf va fi denumit cu numele exact al echipei și va fi încărcat în platformă, respectând termenul limită (vezi punctul 9. Calendar).

Juriul va evalua doar părțile imprimabile ale fișierului .pdf. Elemente precum link-uri către conținut extern, videoclipuri încorporate etc. nu vor fi considerate ca parte a testării și, prin urmare, nu vor fi luate în considerare pentru evaluare.

Analiza se va limita la setul specific de date care va fi stabilit și încărcat de organizatori.

Nicio prezentare nu va fi acceptată dacă se efectuează analiza și exploatarea altor baze de date și nici cele în care s-au adăugat informații complementare. Nu există restricții cu privire la software-ul utilizat pentru exploatarea bazei de date.

A doua testare pentru categoria B Juniori constă în:

Prezentarea rezultatelor unei cercetări statistice sub forma unui comunicat de presă.

Acesta constă în redactarea unui comunicat de presă bazat pe rezultatele statistice furnizate sau pe publicații indicate accesibile în platforma dedicată și pe site-ul INS în secțiunea dedicată competiției.

Documentul va avea maximum două pagini (o coală scrisă pe ambele fețe), format A4, și maximum 6.500 de caractere (inclusiv spațiul), în format.pdf.
Echipele trebuie să prezinte datele și să evidențieze informațiile pe care le consideră cele mai relevante.
Comunicatul poate include hărți, grafice și tabele.

Fișierul final va conține, de asemenea, o primă pagină separată (care nu se va lua în calcul la limita de caractere sau pagini) cu datele echipei și ale unității de învățământ: numele echipei, numele elevilor membri ai echipei,

numele profesorului coordonator, numele unității de învățământ, județul/sectorul și categoria.

Echipele vor denumi fișierul .pdf cu numele echipei și îl vor încărca pe platformă în perioada stabilită.

Juriul va evalua doar conținutul imprimabil al comunicatului de presă. Nu vor fi luate în considerare elemente precum linkuri externe, videoclipuri integrate etc.

Juriul va analiza doar tehnicile și interpretările conforme cu nivelul educațional al categoriei echipei.

Comunicatul se va baza exclusiv pe setul de date furnizat sau publicația indicată de către organizatori; nu se vor accepta alte surse de date.

Niciun Comunicat de presă nu va fi acceptat dacă va avea similitudini în proporție de 50% cu comunicatele de presă ale Institutului Național de Statistică pe același subiect.

Niciun Comunicat de presă nu va fi acceptat dacă se efectuează analiza și exploatarea altor baze de date sau baze în care s-au adăugat informații complementare.

Nu există restricții cu privire la software-ul utilizat pentru exploatarea bazei de date.

5. Criterii de evaluare

Prima testare

Fiecare dintre cele trei probe ale primei testări va fi evaluată în termeni de succes și eșec, ținând cont de faptul că rezolvarea fiecărui item presupune alegerea unui singur răspuns; în cazul alegerii unui răspuns corect se acordă 1 punct, iar pentru alegerea unui răspuns incorect se acordă minus (-) 0,33 puncte; lipsa alegerii unui răspuns la o întrebare/item nu aduce niciun punct (se acordă 0 puncte). Punctajul maxim pentru fiecare dintre cele trei teste va fi de 10 puncte.

Rezultatul primei testări reprezintă punctajul calculat ca medie aritmetică, rotunjită la o zecimală, a punctajelor obținute la fiecare dintre cele trei seturi de întrebări/itemi și înmulțind rezultatul cu 10, astfel încât punctajul final pentru această testare să fie maximum 100 de puncte.

Clasamentul tuturor echipelor participante va fi stabilit în ordinea descrescătoare a punctajelor finale.

În etapa următoare (etapa națională) se vor califica pentru fiecare categorie, Seniori/Juniori, primele 200 de echipe cu punctajul cel mai mare și care vor obține după prima testare un punctaj minim final de 60 de puncte. Calificarea echipelor la cea de-a doua testare (etapa națională) se face conform metodologiei stabilite anual de către INS în ”Ghidul specific privind organizarea și desfășurarea Competiției Europene de Statistică CES – etapa națională (Olimpiada Națională de Statistică)” pentru anul școlar de referință al competiției și publicat pe site-ul INS.

În cazul în care, la aceeași categorie (Seniori/Juniori), se înregistrează egalitate de punctaje după prima testare, se aplică următorul criteriu de departajare care să permită calificarea la a doua testare/ etapa națională. Astfel, se va avea în vedere ordinea descrescătoare a mediilor aritmetice ponderate rotunjită la o zecimală, în care ponderea testului de cunoștințe de bază (a) este de 20%, ponderea testului de utilizare a surselor de date statistice oficiale (b) este de 30% și ponderea testului de interpretare a rapoartelor statistice (c) este de 50%:

$$MPT1=20\%\times(a)+30\%\times(b)+50\%\times(c)$$

În plus, punctajul final din prima testare va fi inclus în calculul punctajului final obţinut la etapa naţională a competiţiei, cu o pondere de 25%.

Evaluarea celor trei probe şi calculul punctajului final pentru prima testare se vor face automat printr-un program în cadrul platformei.

Nu se admit contestaţii ale punctajului final al primei testări.

A doua testare

A doua testare pentru categoria A Seniori:

Următoarele aspecte vor fi luate în considerare la evaluarea fişierului .pdf aferent celei de-a doua testări:

Obiective (20%)

- Prezentarea are stabilit un (singur) obiectiv principal clar (5%);
- Există obiective secundare bine definite (5%);
- Se argumentează interesul pentru studierea obiectivelor propuse (5%);
- Datele analizate sunt adecvate studierii obiectivelor stabilite (5%).

Analiza informaţiilor (35%)

- Există un echilibru bun între diferitele forme de reprezentare a informaţiilor prin tabele, grafice şi text (10%);
- Indicatorii utilizaţi sunt relevanţi pentru obiectivele stabilite (5%);
- Tabelele şi graficele conţin elementele minime necesare (10%);
- Tabelele şi graficele sunt adecvate şi ajută la formularea şi susţinerea concluziilor (10%).

Prezentarea rezultatelor (25%)

- Prezentarea este structurată în părţi bine diferenţiate (7%);
- Interpretarea rezultatelor obţinute trebuie să fie obiectivă (5%)
- Prezentarea este clară şi poate fi citită cu uşurinţă (7%);
- Există trimiteri la surse/bibliografie (6%).

Concluzii (20%)

- Există o concluzie pentru fiecare obiectiv specific şi, de asemenea, o concluzie generală (10%);
- Există avertismente cu privire la limitele cercetării şi a impactului acestora asupra concluziilor analizei (10%).

Punctajul maxim pentru a doua testare va fi de 100 de puncte. Punctajul pentru a doua testare va fi inclus în calculul notei finale cu o pondere de 75%.

Nu se admit contestaţii ale punctajului final al celei de-a doua testări.

A doua testare pentru categoria B Juniori

Următoarele aspecte vor fi luate în considerare la evaluarea fişierului .pdf aferent celei de-a doua testări:

Obiective (20%)

- Prezentarea are stabilit un (singur) obiectiv principal clar (5%);
- Există obiective secundare bine definite (5%);

- Se argumentează interesul pentru studierea obiectivelor propuse (5%);
- Datele analizate sunt adecvate studierii obiectivelor stabilite (5%).

Analiza informațiilor (35%)

- Există un echilibru bun între diferitele forme de reprezentare a informațiilor prin tabele, grafice și text (10%);
- Indicatorii utilizați sunt relevanți pentru obiectivele stabilite (5%);
- Tabelele și graficele conțin elementele minime necesare (10%);
- Tabelele și graficele sunt adecvate și ajută la formularea și susținerea concluziilor (10%).

Prezentarea rezultatelor (25%)

- Prezentarea este structurată în părți bine diferențiate (7%);
- Interpretarea rezultatelor obținute trebuie să fie obiectivă (5%)
- Prezentarea este clară și poate fi citită cu ușurință (7%);
- Există trimiteri la surse/bibliografie (6%).

Concluzii (20%)

- Există o concluzie pentru fiecare obiectiv specific și, de asemenea, o concluzie generală (10%);
- Există avertismente cu privire la limitele cercetării și a impactului acestora asupra concluziilor analizei (10%).

Punctajul maxim pentru a doua testare va fi de 100 de puncte. Punctajul pentru a doua testare va fi inclus în calculul notei finale cu o pondere de 75%.
Nu se admit contestații ale punctajului final al celei de-a doua testări.

Punctaj final în urma susținerii celor două testări

Punctajul final în urma susținerii celor două testări se obține ca medie ponderată, cu maximum trei zecimale, prin rotunjire, a punctajelor obținute la prima și a doua testare, în baza următoarei formule:

Punctaj final = 0,25 * punctaj prima testare + 0,75 * punctaj a doua testare.

La fiecare categorie (Seniori/Juniori), echipa câștigătoare este cea care obține cel mai mare punctaj final al categoriei.

Următoarele patru echipe din fiecare categorie vor fi considerate finaliste ale categoriilor respective.

Juriul va selecta o listă cu primele cinci prezentări din fiecare categorie (Seniori/Juniori), în ordinea punctajelor care vor fi eligibile pentru etapa internațională.

6. Premii și mențiuni

La fiecare categorie (Seniori/Juniori) vor fi premiate câte 3 echipe, și anume cele care au obținut primele trei punctaje finale, în ordinea descrescătoare a clasamentului categoriei. În plus, vor fi premiați și profesorii coordonatori.

În cazul în care există două echipe câștigătoare cu același profesor coordonator, acesta va primi un singur premiu.

La fiecare dintre categorii nu se alocă mai mult de trei premii.

În cazul în care, la aceeași categorie (Seniori/Juniori), se înregistrează egalitate de punctaje finale corespunzătoare locurilor pentru care se alocă cele trei premii, se aplică următorul criteriu de departajare care să permită alocarea distinctă a premiilor. Astfel, se va avea în vedere ordinea descrescătoare a mediilor aritmetice ponderate, pentru prima testare (MPT1), rotunjită la o zecimală, în care ponderea testului de cunoștințe de bază (a) este de 20%, ponderea testului de utilizare a surselor de date statistice oficiale (b) este de 30% și ponderea testului de interpretare a rapoartelor statistice (c) este de 50%:

$$MPT1=20\%\times(a)+ 30\%\times(b)+ 50\%\times(c)$$

Din totalul locurilor aprobate la etapa națională pot fi acordate maxim 15 % mențiuni.

In situația in care criteriul de departajare MPT1 nu se poate aplica, vor fi eliminate echipele care au obținut la etapa județeană punctaj mai mic.

În situația în care aplicarea criteriului de departajare este necesară, dar nu rezolvă situația de egalitate de punctaje, juriul poate decide.

7. Juriul

Ministerul Educației și Cercetării **va nominaliza Comisia Centrală/Juriul a Olimpiadei Naționale de Statistică, în colaborare cu INS. Comisia Centrală**/juriul pentru etapa națională va fi format din 11 persoane, dintre care 7 reprezentanți desemnați de Institutul Național de Statistică România și 4 reprezentanți desemnați de Ministerul Educației și Cercetării.

Decizia juriului privind punctajele finale la fiecare dintre categoriile competiției (Seniori/Juniori) este definitivă.

Juriul poate să decidă, motivat, să nu acorde niciun premiu.

8. Comunicarea deciziei juriului și decernarea premiilor

Decizia juriului va fi anunțată câștigătorilor și finaliștilor etapei naționale a ONS prin e-mail și va fi publicată la adresa https://insse.ro/cms/ro/esc-olimpiada, la data indicată de organizatori. Organizatorii vor asigura achiziționarea și trimiterea premiilor (produse cadou) către membrii echipelor câștigătoare și profesorii coordonatori sau, după caz, organizarea unei ceremonii de premiere.

9. Calendar ONS

Perioada de înscriere a echipelor: noiembrie 2026 – ianuarie 2027.

Perioada primei testări: ianuarie 2027.
Publicarea și comunicarea rezultatelor primei testări: ianuarie 2027.
Încărcarea pe platformă a prezentării realizate în cadrul celei de-a doua testări: februarie – martie 2027.
Anunțarea echipelor câștigătoare, a celorlalte echipe premiate și a clasamentelor pe fiecare categorie (Seniori/Juniori): martie/aprilie 2027.

10. Publicarea rezultatelor

Clasamentele rezultate în baza primei testări, respectiv rezultatele finale din fiecare categorie A Seniori și B Juniori vor fi anunțate pe site-ul INS dedicat Competiției Europene de Statistică, cu respectarea GDPR.

11. Etapa europeană a Competiției Europene de Statistică (CES)

În urma rezultatelor finale ale etapei naționale a ONS, echipa câștigătoare și celelalte 4 echipe finaliste din fiecare categorie (Seniori/Juniori) sunt eligibile să participe la etapa europeană a Competiției Europene de Statistică, cu condiția ca membrii echipei să fie buni cunoscători ai limbii engleze, ca limbă în care se va desfășura etapa europeană a CES.

INS, prin managerul de proiect, va contacta echipele eligibile, în timp util, pentru a le informa despre CES.

În cazul în care echipele propuse nu vor putea să participe sau refuză participarea la competiția europeană, juriul va contacta următoarea echipă din lista menționată mai sus.

INS va putea propune pentru participare la etapa europeană a CES până la două echipe pentru fiecare categorie (Seniori/Juniori).

Etapa europeană se va desfășura în limba engleză.

12. Rezervarea drepturilor

Institutul Național de Statistică își rezervă dreptul de a modifica termenii și condițiile Competiției Europene de Statistică ori de câte ori există o cauză justificată. Aceste modificări urmează să fie făcute publice, în timp util, la adresa https://insse.ro/cms/ro/esc-olimpiada.

Oricare alt aspect care nu este reglementat de prezentul regulament va fi soluționat ulterior de către organizatori.

13. Acceptarea regulilor Olimpiadei Naționale de Statistică

Prin înscrierea echipelor în competiție, participanții acceptă prevederile prezentului Regulament și vor fi de acord cu publicarea prezentărilor realizate în cadrul celei de-a doua testări din cadrul ONS, pentru cele cinci echipe eligibile pentru etapa internațională, pe cele două categorii.

Toate materialele prezentate la Olimpiada Națională de Statistică vor fi proprietatea Institutului Național de Statistică.

14. Prevederi finale

În calitate de organizator, Institutul Național de Statistică va efectua managementul competiției, va actualiza pagina web dedicată competiției, va promova ONS în rețeaua Direcțiilor Teritoriale de Statistică și, după caz, va asigura trimiterea premiilor (produselor cadou) echipelor câștigătoare și profesorilor coordonatori sau va organiza o ceremonie de premiere.

Valoarea premiilor, calendarul și regulamentul etapei europene a Competiției Europene de Statistică vor fi publicate anual pe site-ul INS https://insse.ro/cms/ro/esc-olimpiada .